

สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
กรุงเทพมหานคร

ไฟร้อน...

ไฟร้าย

ทักทาย

สวัสดีครับ เด็กๆ ชาว กทม.ทุกคน

หนูๆ รู้ไหมครับว่าปัจจุบันกรุงเทพฯ ของเรามีอุบัติเหตุเกิดขึ้นอยู่บ่อยครั้ง ว่าง่ายไฟไหม้หรืออัคคีภัยก็เป็นอุบัติเหตุร้ายแรงแต่ป้องกันได้ และทุกครั้งที่เกิดไฟไหม้ขึ้นสิ่งทีตามมาคือความสูญเสีย ไม่ว่าจะเป็นทรัพย์สินสมบัติ บ้านเรือน ที่อยู่อาศัย หรืออาจรุนแรงจนถึงขั้นเสียชีวิต

กรุงเทพมหานครรัฐสภาห่วงใยในสวัสดิภาพและความปลอดภัยของเด็กทุกๆ คน จึงอยากเชิญชวนให้เด็กๆ เร่งนรุกรป้องกันตัวเองจากไฟไหม้ กับหนังสือ **"ไฟร้อน..."**

ไฟร้อน" เพื่อให้หนูๆ ได้เกิดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับไฟไหม้ วิธีป้องกันและดูแลตัวเองเมื่อไฟไหม้ ตลอดจนแนะนำหน่วยงานที่หนูๆ จะไปขอความช่วยเหลือเมื่อไฟไหม้ต้อง กรุงเทพมหานครยังเป็นอย่างจิงที่ว่าเมื่ออ่านหนังสือเล่มนี้จบลง หนูๆ จะได้มีความรู้ในเรื่องของไฟมากจิงขึ้น และสามารดูแลตัวเองให้ปลอดภัยจากไฟร้ายได้

ด้วยความรักและห่วงใย

อภิรักษ์ โกษะโยธิน

ผู้ว่าราชการกรุงเทพมหานคร

ไฟร้อน
ไฟร้าย

รู้จัก

ไฟร้าย

ความรู้ : เครื่องมือต่อสู้ ไฟร้าย...

น้องๆ หนูๆ รู้หรือเปล่าการป้องกันไฟไหม้ที่ดีที่สุดก็คือ การมีความรู้และความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับไฟ เพราะสิ่งนี้จะป็นอาวุธที่ติดตัวเราไปตลอด และสามารถนำมาใช้ได้ทุกยามที่เกิดเหตุฉุกเฉินขึ้น

รู้จัก ไฟ

“ไฟ” อาจเรียกให้เก๋ไปอีกชื่อหนึ่งก็ได้ว่า “ฮัตตี้” หนูๆ รู้ไหมว่า... ไฟร้อนมากแค่ไหน แลยีนนี้เข้าไปได้ใกล้ๆ นิ้วของเราอาจไหม้เป็นแผลพองได้เลยล่ะ

ไฟเกิดได้เพราะมี 3 สหายมาพร้อมหน้า นั่นก็คือ ความร้อน เชื้อเพลิง และออกซิเจน เมื่อ 3 สิ่งนี้อยู่พร้อมหน้าพร้อมตากันเมื่อไหร่ ก็จะเกิดเป็นไฟขึ้นทันทีเลย

ไฟ "ร้าย"

"ไฟ" ถ้าเกิดขึ้นถูกที่ถูกเวลา ควบคุมได้ ก็จะมีประโยชน์กับมนุษย์ เช่น อยู่ในเตาไฟเวลาคุณแม่ทำกับข้าว และคุณแม่สามารถปิดไฟเมื่อใช้เสร็จ ก็จะได้อาหารจานอร่อยมาหม่ำกัน แต่ถ้าไฟเกิดลุกลามไปจากจุดที่เรากำหนดไว้ เช่น จุดธูปเพื่อไหว้พระแต่ไฟลามไปไหม้ผ้าเฝ้านหรือบ้านเรือน อย่างนี้เรียกว่า "อัคคีภัย" ซึ่งเป็นอันตรายมากๆ เลย.. ไปดูกันว่าอันตรายอย่างไรบ้าง

🔴 ไฟร้อนมากๆ จะทำให้เราบาดเจ็บเป็นแผลทอง

หรือเสียชีวิตได้ ทั้งจากการหายใจเอาอากาศที่มีความร้อนเข้าไป หรือจากการถูกไฟเผา บรื๋อ... น่ากลัวมากๆ

🔴 ไฟมักจะนำ 2 ภัยร้ายติดมาด้วย นั่นก็คือ "แก๊สพิษ" และ "ควันไฟ" ซึ่งหากใครสูดดมเข้าไป.. อันตรายแน่นอน

🔴 วันใดที่หนูๆ ต้องเจอกับเจ้าไฟร้าย ท้องจำไว้ให้ซึ้งใจเลยว่า... "ต้องหนีให้เร็วที่สุด"

ไฟ... ไหมว่าเหมือนกัน

5. แม้ไฟจะหน้าตาเหมือนกัน แต่หนูๆ รู้ไหมว่าไฟมี 4 แบบด้วยกัน ได้แก่แบบ A B C และ D ซึ่งแต่ละแบบ จะต่างกันที่เชื้อที่ทำให้เกิดไฟหรือเชื้อเพลิงนั่นเอง และการดับไฟแต่ละแบบก็แตกต่างกันด้วย

ไฟแบบ A

คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของแข็ง เช่น ฟืน ฟาง ยาง ไม้ ผ้า กระดาษ พลาสติก รวมถึงร่างกายของเราด้วย

วิธีดับ ทำได้โดยใช้น้ำดับเพื่อลดความร้อน

ไฟแบบ B

คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของเหลวหรือก๊าซ

เช่น น้ำมันทุกชนิด ก๊าซติดไฟทุกชนิด แอลกอฮอล์ ฟีนอล และยางมะตอย เป็นต้น

วิธีดับ ทำได้โดยวิธีคลุมไฟให้ดับ เพื่อกำจัดออกซิเจนที่เป็นตัวทำให้ไฟลุกโชน โดยใช้ผืนผ้าแห้งหรือใช้ฟองโฟมคลุม

ไฟแบบ e

คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของแข็ง ที่มีกระแสไฟฟ้า เช่น อุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด

วิธีดับ ทำได้โดยตัดกระแสไฟฟ้า

ไฟแบบ ข

คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิง ที่เป็นโลหะและสารเคมีที่ติดไฟได้ เช่น วัตถุระเบิด ปิ๊บยูเรีย และผงแมกนีเซียม

วิธีดับ ทำให้อากาศขาดออกซิเจน ซึ่งวิธีการดับสารแต่ละชนิดแตกต่างกันไป ไฟแบบนี้จำไว้ว่า ห้ามใช้น้ำดับเป็นอันขาด

วิธีดับ ทำได้โดยวิธีคลุมไฟให้ดับ เพื่อกำจัดออกซิเจนที่เป็นตัวทำให้ไฟลุกโชน โดยใช้ผืนเคมี่แห้งหรือใช้ฟองโฟมคลุม

ไฟแบบ e

คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของแข็ง ที่มีกระแสไฟฟ้า เช่น อุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด

วิธีดับ ทำได้โดยตัดกระแสไฟฟ้า

ไฟแบบ ข

คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่เป็นโลหะและสารเคมีที่ติดไฟได้ เช่น วัตถุระเบิด ปิ๊ปปุเรีย และผงแมกนีเซียม

วิธีดับ ทำให้อากาศขาดออกซิเจน ซึ่งวิธีการดับสารแต่ละชนิดแตกต่างกันไป ไฟแบบนี้จำไว้ว่า ห้ามใช้น้ำดับเป็นอันขาด

เครื่องมือพืซด ไฟ

หนูกู โปรตจำพวกเขาตอไปนี้ไว้ให้ตักๆ นะจ๊ะ พวกเขาคือเครื่องมือพืซดไฟ เราสามารถเรียกใช้ได้ในยามที่เกิดไฟไหม้ พวกเขาไปด้วยกันทั้งหมด 7 แบบ ไปดูว่าแต่ละแบบแตกต่างกันอย่างไร

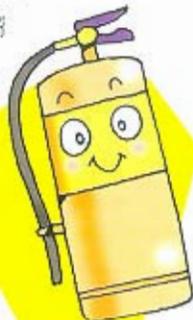

● เครื่องดับเพลิงชนิดกรดโซดา บรรจุในถังสีแดง ใช้ดับไฟที่เป็นเชื้อเพลิงแบบ A แต่ในปัจจุบันไม่นิยมใช้ เครื่องดับเพลิงประเภทนี้แล้ว

● เครื่องดับเพลิงชนิดฟองโฟม นิยมบรรจุในถังอะลูมิเนียมสีครีมหรือถังสแตนเลส ภายในบรรจุน้ำยาโฟมผสมกับน้ำ แล้วนำมาอัดแรงดันเข้าไป ใช้ดับไฟที่เป็นเชื้อเพลิงแบบ A และ B

● เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำสะอาดแรงดัน บรรจุในถังสแตนเลส ภายในมีน้ำและแรงดัน ใดๆ จึงเรียกเขาว่า "เจ้าน้ำสะอาดแรงดัน" ใช้สำหรับดับไฟที่เป็นเชื้อเพลิงแบบ A จ๊ะ

● **เครื่องดับเพลิงชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์หรือซีโอทู** บรรจุในถังสีแดง เหมาะสำหรับใช้ดับเพลิงภายในอาคารที่ต้องการความสะอาด เพราะจะไม่มีสิ่งสกปรกหลงเหลืออยู่ ใช้สำหรับดับไฟแบบ B และ C นะจ๊ะ

● **เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง** บรรจุในถังสีแดง ประกอบด้วยผงเคมีหลายชนิด แต่ละชนิดก็มีคุณสมบัติที่แตกต่างกันออกไป ต้องใช้ภายนอกอาคาร เพราะจะมีละอองฟุ้งกระจายทำให้เกิดความสกปรก ใช้ดับไฟแบบ A B และ C ได้ดี

● **เครื่องดับเพลิงชนิดฮาโลรอน** บรรจุในถังสีเหลือง ใช้ดับไฟแบบ A B และ C ได้ดี ข้อเสีย คือ มีส่วนผสมของสาร CFC ซึ่งเป็นอันตรายต่อชั้นบรรยากาศ

● **เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำจากเหลวระเหย (ชนิดไม่มีสาร CFC)** บรรจุในถังสีเขียว ใช้ดับไฟแบบ A B และ C ข้อดี คือ ไม่มีสาร CFC ที่เป็นอันตรายต่อชั้นบรรยากาศ

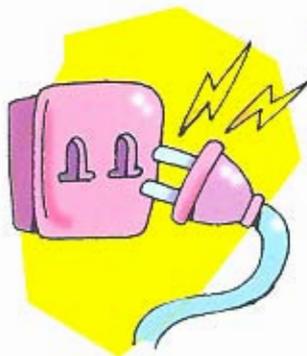

สาเหตุ ไฟไหม้... ป้องกันได้จ้

หนูๆ รู้มั๊ยว่าเพลิงไหม้มันเกิดได้จากหลากหลายสาเหตุ บางทีก็เกิดจากสิ่งใกล้ๆ ตัวที่เราอาจเผลอมองข้ามไป เพราะเห็นว่าเป็นเรื่องเล็กๆ น้อยๆ หรือไม่สำคัญ ลองมาดูกันว่าไฟไหม้มันเกิดจากสาเหตุใดได้บ้าง และเราจะป้องกันไม่ให้เกิดไฟไหม้ได้อย่างไร

● เตาจะและเตาแก๊ส

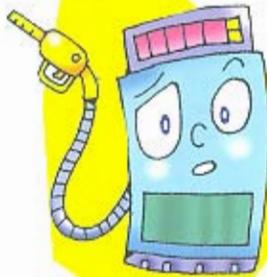
เด็กๆ แสนใจน้อย ไม่ควรทำงานนี้เองนะจ๊ะ ควรให้เป็นหน้าที่ของผู้ใหญ่ เพราะถ้าพลาดพลั้งไป อาจเกิดไฟไหม้ สร้างความสูญเสียมากมายทีเดียว

● ไฟฟ้าลัดวงจร

เป็นสาเหตุอันดับต้นๆ ของเพลิงไหม้ หนูๆ สามารถป้องกันได้ด้วยการช่วยคุณพ่อคุณแม่ สังเกตสายไฟในบ้าน หากเห็นว่าชำรุดควรบอกให้ผู้ใหญ่ทราบทันที แต่... อย่าลงมือเองนะ เพราะอาจเกิดอันตรายถึงชีวิตเชียวล่ะ

● ใช้แก๊สอย่างระวัง

น้ำมันเป็นเชื้อเพลิงที่ทำให้ไฟไหม้ลุกลามอย่างรวดเร็วมาก ดังนั้นเด็กห้ามนำมาเล่นเด็ดขาด

● ดับไฟในเตาหุงต้มไม่สนิท

บ้านที่เสี่ยงจากการทำอาหาร สามารถติดไฟขึ้นมาได้เช่นกัน ช่วยคุณพ่อคุณแม่สังเกตให้ดี ถ้าเห็นถ่านมีที่ท่าจะลุกลามขึ้นเป็นไฟ ตามคุณพ่อคุณแม่มาดับด่วนเลย

● ก้นบุหรี่

บอกคุณพ่อให้ดับก้นบุหรี่ให้สนิทก่อนทิ้งทุกครั้ง และหมั่นสังเกตด้วยว่าที่ไหนมีใครทิ้งก้นบุหรี่ยังดับไม่สนิทไว้บ้างมั๊ย ถ้าเห็นก็เข้าไปช่วยดับให้สนิทได้นะจ๊ะ อาจจะใช้เท้าเหยียบ ใช้ก้อนหินดับ หรือใช้ทรายโรยทับก็ได้จ๊ะ

จุดรูปเทียนบูชาพระ:

เป็นสาเหตุไฟไหม้กันดารี่ต้นๆ และพบบ่อยมาก
เด็กๆ ไม่ควรมำรูปเทียนที่ติดไฟมาเล่น และช่วยคุณพ่อ
คุณแม่สังเกตด้วยว่ารูปเทียนที่จุดไว้ดับหรือยัง

ไม้ขีดและไฟแช็ก

ของเหล่านี้สำหรับผู้ใหญ่ใช้ ถ้าเห็น
เพื่อนๆ หรือน้องๆ นำมาเล่นต้องรีบบอกผู้ใหญ่ทันทีนะจ๊ะ
ป้องกันการเกิดไฟไว้ก่อน

รู้เพื่อ

ความปลอดภัย

ปลอดภัย เมื่อ ไฟ ๓

เราไม่อาจทราบได้ว่าจะเกิดไฟไหม้เมื่อใด แต่หนูๆ สามารถเตรียมพร้อมรับมือกับสถานการณ์ได้ ด้วยการหมั่นสังเกต ฝึกซ้อม และเรียนรู้วิธีเอาตัวรอดจากไฟไหม้

- **สังเกตทางหนี** ต่อไปนี้ไม่ว่าหนูจะอยู่ที่ไหน ควรมองหาทางหนีไฟไว้อย่างน้อย 2 ทาง เช่น ในห้องพักก็ใช้ทางประตูห้องนอนและทางหน้าต่าง ส่วนภายในอาคารนอกห้องพัก ให้หาเส้นทางไปยังระเบียงหรือบันไดชั้นชั้นลาดฟ้า

● **สังเกตสัญญาณ** หากหนูๆ อาศัยอยู่ในที่ที่เป็นอาคารสูง เช่น คอนโดมีเนียม หรือโรงแรม ต้องสังเกตและจดจำจุดติดตั้งสัญญาณเพลิงไหม้ รวมทั้งเครื่องหมายและสัญลักษณ์ต่างๆ ภายในอาคารให้ดี

● ออกจากอาคารทันทีเมื่อมีสัญญาณ เมื่อมีสัญญาณเตือนไฟไหม้ดังขึ้น ให้หนูๆ รีบออกจากอาคารทันที ไม่เช่นนั้นอาจจะไม่ทันการได้

● ตรวจสอบอุปกรณ์ หากหนูๆ อยู่ในห้องตามลำพังขณะที่มีไฟไหม้นอกห้อง ก่อนออกจากห้องใช้มือตรวจสอบประตูก่อน หากประตูยังเย็นอยู่ให้ค่อยๆ เปิดประตูแล้วหนีไปยังทางหนีไฟฉุกเฉินที่ใกล้ที่สุด ถ้าประตูร้อน ห้ามหนูๆ เปิดประตูเด็ดขาด เพราะไฟอาจกำลังไหม้อยู่หน้าห้อง ทางที่ดี หนูๆ ควรตะโกนบอกคนอื่นให้รู้จุดที่ตนเองอยู่

● เมื่อควันไฟเข้าห้อง ใช้ผ้าเช็ดตัวเปียกๆ ปิดทางเข้าของควันบริเวณช่องประตู ปิดพัดลม และเครื่องปรับอากาศ ใช้ถุงพลาสติกปิดกั้นอากาศบริสุทธิ์ครอบหัวไว้แล้วคลานต่ำไปทางหนีฉุกเฉิน เพราะอากาศบริสุทธิ์จะยังมีอยู่บริเวณด้านล่างของพื้นห้อง

● **ห้ามใช้ลิฟต์เด็ดขาด** ขณะเกิดเพลิงไหม้ลิฟต์อาจหยุดทำงานเมื่อไหร่ก็ได้ ควรใช้บันไดจะปลอดภัยที่สุด

● **หากหนีไม่ได้** ให้หนูๆ ไปยืนที่หน้าต่าง หรือระเบียงที่ปลอดภัย เพื่อตะโกนขอความช่วยเหลือ หรือโทรศัพท์เรียก

หน่วยดับเพลิง 199

● **หากไฟท่วมตัว** ถ้าไฟลุกลามตัว เสื้อผ้าไหม้จนกลิ้งไปตามพื้น เพื่อดับไฟที่กำลังลุกติดตัวเรา พร้อมทั้งเอามือปิดหน้าไว้ด้วย

● **ฝึกเดินในความมืด** ในชีวิตประจำวัน หากหนูๆ จะได้ฝึกซ้อมการเดินในความมืดไว้บ้างก็จะดีมากเลยจ้ะ โดยเฉพาะการเดินทางไปที่ประตู เพราะจะทำให้หนูๆ ชื่นกับความมืดเวลาไฟดับได้ และอย่าลืมวางไฟฉายไว้ใกล้เตียงนอนด้วยนะ

บ้านหนูอยู่ ตึกแถว

หากบ้านของหนูๆ เป็นตึกแถว รู้มั้ยว่าเมื่อเกิดไฟไหม้ขึ้น เราต้องหนีลงชั้นล่าง
เรื่อยๆ ไม่ควรหนีขึ้นข้างบน หนูๆ อาจสงสัยว่าทำไม???

คำตอบก็คือ... เพราะเมื่อเกิด
ไฟไหม้ภายในอาคาร ควันไฟและ
ความร้อนจะลอยสูงขึ้น หากหนี
ขึ้นไปชั้นตาดฟ้าหรือชั้นสูงสุด
อาจจะได้รับอันตรายจากควันและ
ความร้อนที่สะสมตัวอย่างรวดเร็ว
ดังนั้นจึงต้องหนีลงชั้นล่างสุด
ของอาคารยังงี้ล่ะครับ

สีและเครื่องหมาย... แห่ง

ความปลอดภัย

เครื่องหมายเหล่านี้สำคัญยิ่งวละ หนูๆ ต้องทำความเข้าใจและปฏิบัติตามด้วย จะช่วยให้เราพ้นภัยได้ เพราะพวกเขาเหล่านี้เป็นสีแห่งการเตือนภัยจะ

สีแดง

ใช้เป็นเครื่องหมายแจ้ง หรือห้ามต่างๆ เช่น เครื่องหมายดังต่อไปนี้

สีน้ำเงิน

ใช้แทนเครื่องหมายบังคับต่างๆ เช่น เครื่องหมายดังต่อไปนี้

สีเขียว

ใช้ในเครื่องหมายที่แสดงถึงภาวะปลอดภัย เช่น เครื่องหมายดังต่อไปนี้

● สีเหลือง

ใช้เป็นเครื่องหมายให้ระวังอันตราย เช่น เครื่องหมายดังต่อไปนี้

หน້อยงำน

ให้ควมข้อยเหลือ

หน่วยช่วยเหลือ... อัญญ์กริบพม!

ต่อไปนี้เป็นหน่วยงานที่เราสามารถขอความช่วยเหลือได้เมื่อเกิดไฟไหม้

● **เหตุเพลิงไหม้แจ้ง 199 หรือ 1555**

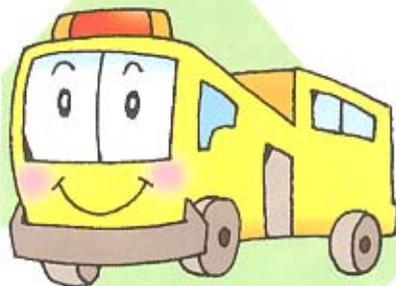
เป็นหมายเลขฉุกเฉินที่เปิดรับเรื่อง
ไฟไหม้ 24 ชั่วโมงจ้า

● **ทวอ ทวอ... รถดับเพลิง มาแล้ว...วว**

เมื่อได้ยินเสียงทวอ ทวอ ทวอ! ...
หมายถึง "ขอทางหน่อยครับ!"
มีไฟไหม้เกิดขึ้นที่ไหน วีรบุรุษ
ชุดสีส้มกับสีเหลืองแดงผจญเพลิง
จะปรากฏตัวทันที

เจ้ารถสีแดงส่วนใหญ่จะบรรทุกน้ำ
ในปริมาณต่างๆ กันไป เช่น 1,500 ลิตร
6,000 ลิตร หรือ 10,000 ลิตร บางประเภท
มีบันไดพร้อมหัวฉีด บางประเภทมีรดคันเล็ก
ซ่อนอยู่ในรดคันใหญ่ หรือที่เราเรียกกันว่า
"รดคันตะขาบ" ซึ่งจำเป็นต้องใช้เมื่อต้อง
ดับไฟในทางแคบ เช่น ตรอก ซอก ซอย
ในชุมชนแออัด

นอกจากนี้ ยังมีรถสีเหลืองด้วยนะ
มองเผินๆ อาจคิดว่าเป็นรถขยะ แต่ถ้า
สังเกตดีๆ จะเห็นอุปกรณ์เสริมที่จำเป็น
ต้องใช้ในการดับเพลิง

ไม่ว่าจะเป็น...

- รถบรรทุกเครื่องช่วยหายใจ
- รถยกลาก
- รถบั่นโต
- รถกู้ภัยที่ใช้ดับเพลิงประเภทสารพิษ

**อย่าลืมที่จะ
พบเหตุเพลิงไหม้
แฉ่ง 199**

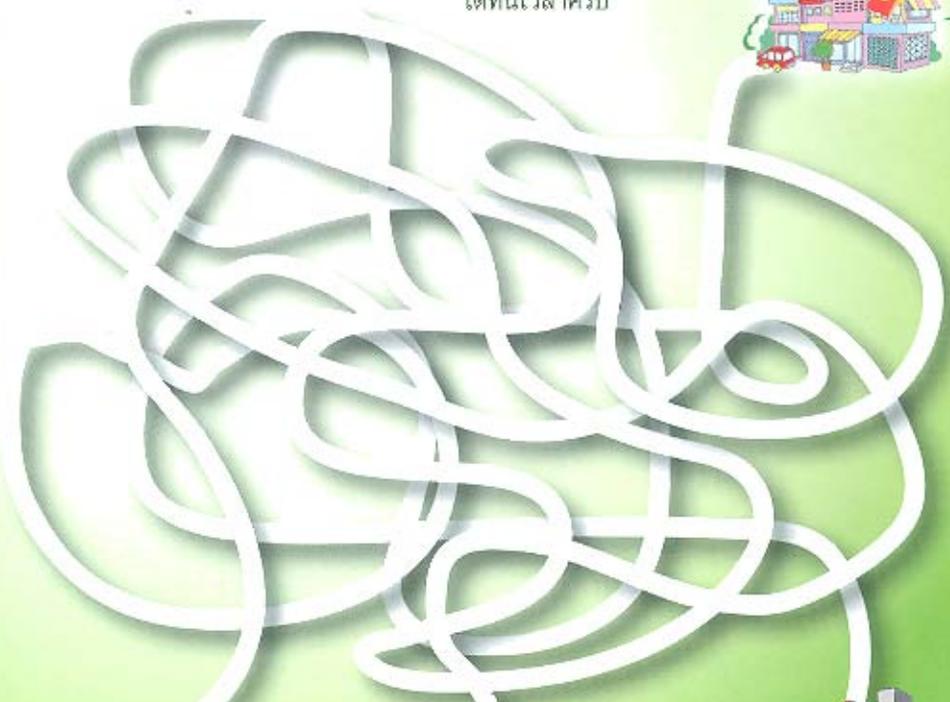

เกม

ลับสมอง

ไฟไหม้ ไฟไหม้ !!!

น้องๆ ช่วยกันค้นหาที่ว่า เส้นทาง
และรถคันไหน จะสามารถไปดับไฟ
ได้ทันเวลาครับ

มติชนนิรา โทร. 199
สำนักป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
กรุงเทพมหานคร